

Devich Gábor rövid és hosszú távú célokról, művészi színvonalról

„Célom, hogy az Operában és az Erkel Színházban minden egyes opera- és balett-előadás a legmagasabb minőség igényével szólaljon meg.”

Tavasz óta dolgozik a Magyar Állami Operaházban, augusztustól zenekari igazgatóként, s munkáját a státuszok, szerződések rendezésével, próbajátékok levezénylésével kezdte. Devich Gábor vezetői koncepciója egymás segítségén, valós kapcsolaton alapul, s lényegesnek tartja a zenekari hierarchia működését, a harmonikus munkaléggör megteremtését, valamint azt, hogy éves beosztások készüljenek, így minden muzikus tudja előre, mikor mit játszik. Célja az is, hogy minden produkcióra vonatkozóan érvényes legyen a szabály, hogy csak az játszhat előadást, aki azt próbálta is. A klarinétművésznek a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara további működéséről szintén határozott elképzelése van, s azt mondja, ha az egyesület az új vezetőség tagjai közé választja, akkor ezt a legjobb tudása szerint próbálja majd érvényesíteni.

I Ez év áprilisától már főzeneigazgatói asszisztensként dolgozott, augusztus 1-jétől lett zenekari igazgató. Milyen célokkal vette át az együttes irányítását?

– Célkitűzésem volt – és ez azóta sem változott –, hogy a MÁO Zenekara olyan munkahely legyen, ahol a rendkívüli igénybevétel és munkatempó ellenére jó dolgozni. Szeretném elérni, hogy az itt játszó muzikusok megbecsülve érezzék magukat. Arra szeretném ösztönözni őket, hogy legyenek nyitottak egymás felé és dolgozzanak együtt a legmagasabb művészi színvonal elérése érdekében.

I Milyen állapotok fogadták? Mit tapasztalt az elmúlt, több mint fél év során? Mik az azonnali teendők, s melyek a hosszú távú célok?

– Főzeneigazgatói asszisztensként áprilisban egy negatív alaphangulatú zenekarral találkoztam. Apatikus, sérelmekkel teli kollégák kerestek meg, ugyanakkor mindenkiben éreztem az operai munka iránti szeretetet, elkötelezettséget. Üdítő élmény volt a különböző szólamokkal történt találkozó, mely Kocsár Balázs főzeneigazgató úr egyik első intézkedése volt. A zenekar összes szólamával leültünk beszélgetni, megismerni őket, gondjaikat, teendőiket, örömeiket. Nagyon értékes közösséget ismerhettünk meg! Nagyszerű zenészeket, a legkülönbözőbb karakterű, rendkívüli embereket. Azonnali teendő volt jó néhány kolléga bizonytalan státuszának rendezése, közalkalmazotti szerződéseik, illetve az ezekkel kapcsolatos dokumentumok vizsgálata. Hosszú távú cél az adminisztrációs teendők pontos ellátása, ez a biztonság és kiszámíthatóság feltétele.

I Vannak már a saját hatáskörében elért eredményei?

– Ilyenek például a szeptember első felében mintaszerűen lezajlott próbajátékok. Nyolc különböző próbajátékon kiváló, fiatal erők érkeztek a zenekarba. Kiemelném a koncertmesteri próbajátékot, amelyen az egész zenekar egyöntetű tetszését kiváltó, rend-

Devich Gábor

kívül magas színvonalon játszó három művész tűnt fel. Eredménynek érzem még egy-egy kemény konfliktushelyzet nyílt kommunikációval történt megoldását, feloldását.

I Pályázaton nyerte el a pozíciót. Emeljen ki kérem a pályázatából néhány gondolatot!

– Az előbbiekkal összefügg, amit pályázatomból kiemelnék. Egy zenekar lelkiállapota döntően befolyásolja teljesítményét, működését. Az Operában nagy a hajtás, sok a stressz, így különösen fontos a harmonikus munkaléggör megteremtése. Vezetői koncepcióm az együttműködésen, egymás segítésén, valós kapcsolaton alapul. Alapvetően, hogy a bizalom a hatalmas szónál erősebb motiváló erő. Fontosnak gondolom a zenekari hierarchia működését is. A koncertmesterek és szólamvezetők tudatos munkája, koncepciójuk világos és inspiráló módon történő átadása meghatározó a minőségi együttműködés kialakításában, egy zenekar művészi színvonalának fejlesztésében.

■ *Miért döntött úgy, hogy megpályázza ezt a posztot?*

– Elmúltam 50 éves, a feladathoz van kedvem, kihívást látok benne.

■ *Hogyan fogadta az együttes? Milyen a muzsikussal a kapcsolata?*

– Amikor először bementem a Házba mint leendő zenekari igazgató, olyan érzésem volt, mintha például érettségi találkozára, vagy valamilyen, ehhez hasonló rendezvényre érkeztem volna. A kollégák többségét nagyon régen ismerem, igaz, vannak már közöttük volt tanítványaim is. Sok biztatást, szeretetet kaptam és kapok tőlük. Talán tudják, hogy átérzem a helyzetüket, hiszen pedagógiai és kamaramuzsikusi pályám mellett sokat ültem zenekarokban is.

■ *Hogyan tudnak együtt dolgozni a megbízott főzeneigazgatóval, Kocsár Balázssal?*

– Kocsár Balázs elképesztő munkabírású, a Ház működésének egészét átlátó, rendkívüli felkészültségű karmester. A zenekarral kapcsolatos céljaival, elképzeléseivel azonosulni tudok, ennek megfelelően jól tudunk együtt dolgozni.

■ *Tavaly elődje, Simon Béla a Zenekar lapnak adott interjúban arról beszélt, hogy 200-ra nőtt a zenekari tagok száma, ami lényeges bővülés. Egyetért az előző zenekari igazgatóval abban, hogy a társulatnak sokkal egységesebb, kiegyenlítettebb lett a teljesítménye?*

– Az egyszerűsített próbajátékokon az elmúlt években bekerült zenészek egy része már nem játszik a zenekarban. Másik részük további meghirdetett próbajátékokon mérette meg magát, ahol vagy meg tudta védeni pozícióját, vagy nem. A bővítés most szeptemberben is folytatódott, újabb próbajátékok keretében. Az egységes színvonalú teljesítmény mindenképpen cél. Az elmúlt egy-két évben nem ez volt a jellemző, tehát elődőmmel nem értek egyet abban, hogy a zenekarnak kiegyenlítettebb lett volna a teljesítménye. Bizonyos produkciók aránytalanul nagy számú próbát kaptak, míg másokra semmilyen figyelem nem jutott, így ezek az előadások nem képviselhették a MÁO zenekarához méltó színvonalat. Céлом, hogy az Operában és az Erkel Színházban minden egyes opera- és baletteloadás a legmagasabb minőség igényével szólaljon meg. Ennek érdekében minden produkcióra vonatkozóan érvényesítjük azt a szabályt, hogy csak az játsz-

hat előadást, aki azt próbálta is. Ez eddig nem volt jellemző. Ókovács Szilveszter főigazgató úrtól azt a feladatot kaptuk, hogy három zenekar tudjon leülni azonos időben, hogy a Tannhäusert, A varázsfuvolát és a Szerelmi bájtalt egyszerre tudjuk próbálni, játszani. Valamint azt, hogy éves beosztások készüljenek, amelyek mentén minden zenekari muzsikustudja, mikor és mit játszik, és ehhez tudja igazítani esetleges egyéb elfoglaltságait. Fordítva nem fog működni, az Opera Zenekara nem lehet az éppen ráérő muzsikusk munkahelye.

■ *Elődje azt is említette, hogy európai dimenziót kell felvázolni a zenekar számára.*

Erről Ön hogyan vélekedik?

– Ezt nem gondolom. Az európai dimenziót mi diktáljuk. Az Operaház meghatározó alakjai voltak Gustav Mahler, Nikisch Arthur, karmesterei Richard Strauss, Otto Klemperer, Bruno Walter, Sergio Failoni, Giuseppe Patanè, Lamberto Gardelli, Ferencsik János és még sorolhatnám. 132 éves zenekarunk egy közös zenei nyelv és gesztusrendszer ismerője. Köszönhetően a nagy elődöknek és a kiváló magyar zeneoktatásnak, a zenekar a legmagasabb színvonalon képes játszani. Egy példát szívesen mondanék: zeneakadémiai tanárom, Kovács Béla klarinétművész is a MÁO Zenekarának szólamvezetője volt. Az ő játéka, művészi kisugárzása, pedagógiai munkássága a mai napig minden előadáson érvényesül, hiszen a zenekarunkban játszó klarinétosok közül sokan növendékei voltak. Hangszeres kiválóságaink jelenleg szintén vannak. Csak az elmúlt néhány hónapban 3 rézfúvós művésznünk nyert díjat nemzetközi versenyeken. Összegezve: a MÁO Zenekara maga az európai dimenzió.

■ *A tavalyi interjúban elhangzott, hogy a legek együttese lett az Operaház zenekara – a legnagyobb és a legtöbbet dolgozó. Így látja ezt Ön is? Mindez milyen nehézséget jelent a zenekari igazgató szempontjából?*

– Igen, ez tény és való, a legnagyobb létszámú és legtöbbet dolgozó zenekar a miénk. Például október 23-án este azonos időpontban, 4 különböző helyszínen 183 muzikusunk játszott egyszerre. Ilyen mennyiségű párhuzamos produkció beosztása, adminisztrációja, igazgatása természetesen megfeszített munkát jelent.

■ *Beszéljünk a számokról is. Milyenek a szolgáltatások? Mennyire nehéz a két há-*

zat kiszolgálni? S ennyi bemutatót? Mindez milyen terhet ró a zenészekre?

– Közalkalmazotti kinevezésben zenészeink az előadó művészeti törvény által meghatározott szolgáltatászatot teljesíthetnek. A sok bemutatóra való felkészülés megterhelő, ugyanakkor nagyon izgalmas és sokszor élvezetes munkát jelent. Az új darabok bemutatása új kihívásokkal szembesíti a zenekart. Ez inspiráló hatású, muzsikusaikat sokoldalúvá teszi, fejleszti, karban tartja. Ilyenek voltak legutóbb Rautavaara finn zeneszerző „A bánya” és Varga Judit „Szerelem” című operái, most készülünk Poulenc „A kármeliták” című művének bemutatására.

■ *Hogy állnak most próbahelyekkel?*

– Próbahelyek tekintetében sokat várunk az Eiffel Műhelyház megnyitásától, jelenleg a Jókai utcai próbahelyiség áll rendelkezésünkre.

■ *Úgy tudom, hogy a Filharmóniai Társasággal Ön már nem foglalkozik, csak az operaházi zenekart irányítja. Mi a helyzet most a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarával?*

– A BFTZ egyesület, amelynek saját vezetősége van. Hogy miként alakul az Egyesület és az Opera viszonya, mindkét félén múlik. Az Opera egy éve közölte, miként tudja megrendeléssel ellátni a zenekart a jövőben, az Egyesület egyelőre az új vezetőség felállításával van elfoglalva, amennyire látom. Fontos tudni, hogy mivel az Opera muzsikusai alkotják a koncertformációt is, sem a nézőket, sem a muzikusokat nem érheti hátrány, az előre meghirdetett módon zajlik az évad. Ha az a megtiszteltetés ér, hogy az Egyesület az új vezetőség tagjai közé választ, határozott elképzelésem van a BFTZ további működéséről, melyet a legjobb tudásom szerint próbálok majd érvényesíteni.

■ *Ön klarinétművész, játszott több nagyzenekarban, kamaragyüttesben, s már sok-sok éve tanít konzervatóriumban is. Minderre jut ideje a zenekari igazgatói tennivalók mellett?*

– Jelenleg is tanítok a Bartók Konziban, a tanítás 25 év alatt szenvedélyemmé vált. A klarinétozás most kissé háttérbe szorult. Alig várom már, hogy decemberben ismét játszhassek a Liszt Ferenc Kamarazenekarban, Frankl Péter koncertjén a Zeneakadémián.

R. Zs.